

У бога за дверми лежала сокира

Тарас Шевченко

У бога за дверми лежала сокира.

(А бог тойді з Петром ходив

По світу та дива творив).

А *кайзак* на хирю

Та на тяжке лихо

Любенько та тихо

І вкрав ту сокиру.

Та й потяг по дрова

В зелену діброву;

Древину вибравши, та й цюк!

Як вирветься сокира з рук —

Пішла по лісу косовиця,

Аж страх, аж жаль було дивиться.

Дуби і всякі дерева

Великолітні, мов трава

В покоси стелеться, а з яру

Встає пожар, і диму хмара

Святеє сонце покрива.

І стала тьма, і од Уралу

Та до *тингиза* до *Аралу*

Кипіла в озерах вода.

Палають села, города,

Ридають люди, виють звірі

І за Тоболом у Сибірі

В снігах ховаються. Сім літ

Сокира божа ліс стинала,

І пожарище не вгасало.

І мерк за димом божий світ.

На восьме літо у неділю,

Неначе ляля в льолі білій,

Святеє сонечко зійшло.

Пустиня циганом чорніла:

Де город був або село —

І головня уже не тліла,

І попіл вітром рознесло,

Билини навіть не осталося;

Тільки одним одно хиталось
Зелене дерево в степу.
Червоніє по пустині
Червона глина та печина,
Бур'ян колючий та будяк,
Та інде тирса з осокою
В яру чорніє під горою,
Та дикий інколи кайзак
Тихенько виїде на гору
На тім захилім верблюді.
Непевне діється тойді:
Мов степ до бога заговорить,
Верблюд заплаче, і кайзак
Понурить голову і гляне
На степ і на *Карабутак*.
Сингичагач кайзак вспом'яне,
Тихенько спуститься з гори
І згине в глиняній пустині...

Одним єдине при долині
В степу край дороги
Стоїть дерево високе,
Покинуте богом.
Покинуте сокирою,
Огнем не палиме,
Шепочеться з долиною
О давній годині.
І кайзаки не минають
Дерева святого.
На долину заїжджають,
Дивуються з його,
І моляться, і жертвами
Дерево благають,
Щоб парості розпустило
У їх біднім краї.